

Невидимий музей

Ноа

Тринадцять років

От як воно все почалося.

Зефір і Фрай — двійко соціопатів, які підкорили собі наш район, — ніби дві торпеди, мчать за мною лісом, під ногами тримтить земля, а я вчвал жену, розрізаючи повітря, повз дерева, аж до білого жару розпечений панікою.

— Тобі гаплик, дупо! — волає Фрай.

Тоді Зефір хапає мене, завертає мені одну руку за спину, потім другу, а Фрай вириває в мене альбом для замальовок. Я смикаюся за ним, але я безрукий і безпорадний. Намагаюся вивільнитися із Зефірових лабетів. Дарма. Кліпаю, аби перетворити їх на міль. Не вдається. Вони так і залишаються самими собою — паскудами з десятого класу, п'ятнадцять футів¹ заввишки, що скидають справедливих живих тринадцятирічних людей зі скель просто по приколу.

Зефір обхопив мене ліктем за шию ззаду, він важко дихає, його груди притискаються до моєї спини, моя спина притискається

¹ Один фут — 30,48 сантиметра. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

до його грудей. Пливемо в морі поту. Фрай береться гортати мій альбом.

— Це що ти тут таке намазюкав, Булько?

Уявляю собі, як його розчавлює вантажівка. Він демонструє сторінку з начерками.

— Зефе, глянь, тут у нього голі перці!

Кров стигне в моїх жилах.

— Це не перці. Це «Давид»! — кажу й благаю Божечку, аби це не звучало геть по-ідіотському ѹ аби Фрай не гортав альбом дали, ѹоб не дістався до малюнків, виконаних сьогодні, коли я підглядав, — до тих малюнків, на яких вони виходять із води, тримаючи попід пахвами дошки для серфінгу, без гідрокостюмів, без нічого, сяють від голови до ніг і — овва! — тримаються за руки. Така собі художня самодіяльність. Либоно, вони вирішать... Вони спочатку вколошкують мене, а потім іще раз уколошкують — от що вони зроблять. Світ іде обертом.

Швиргаю у Фрая словами:

— Не в курсі? Мікеланджело? Чув про такого?

Я маю припинити діяти так, як дію зазвичай. «Удавай, що ти крутий, — і станеш крутим», — як мені повторював знову, і знову, і знову тато, для якого я Зламана Парасолька.

— Так, чув, — вимовляє Фрай своїми здоровезними надутими губиськами, ѹо примощені на такому самому здоровезному надутому обличчі з наймасивнішим у світі чолом, і через це його без проблем можна сплутати з бегемотом. Він вириває сторінку з альбома. — Чув, що він був педрило.

Так, педрило, моя мама цілу книжку про це написала; але Фрай про це не знає, звідки йому. Він просто всіх називає педрилами, гомосеками ѹ дупами. От і мене так само: педрилою, дупою, а на додачу ще й Булькою.

Зефір регоче зловісно ѹ демонічно. Його сміх резонує в моєму тілі.

Фрай демонструє наступний начерк. Знову «Давид». Нижня частина. Вельми детально. Мене вже морозить.

Тепер уже регочуть обое. Аж луна йде лісом. Навіть птахи замість співати заходяться сміхом.

Я вкотре пробую вивільнитися із Зефірових лаписьк, аби зібрати альбом у Фрая. Утім Зефір лише мені міцніше стискає. Довбаний Тор. Однією рукою він здавлює мені шию, другою перехоплює мій тулуб, наче ременем безпеки. Груди в нього голі, він простісінько з пляжу, і жар від його тіла я відчуваю навіть крізь футболку. Кокосові пащощі його лосьйону від засмаги забивають мені ніс, забивають мені всю голову — ще й цей сильний запах океану, наче Зефір носить його за спину. Наче приплів тягнеться за ним ковдрою. Непогана ідея, просто кльова (ПОРТРЕТ: «Хлопець, який забрав море із собою».), але не зараз, Ноа, зараз абсолютно не час подумки малювати цього довбака. Я відсахуюся, облизую солоні губи й нагадую собі, що от-от гину...

Довге Зефірове волосся-водорості досі вологе, і вода з нього скrapує по моїй ший й плечах. Я помічаю, що дихаємо ми в унісон — глибоко, важко. Намагаюся збити ритм. Намагаюся знештувати законом земного тяжіння й гайнути вгору. Ані те, ані інше мені не вдається. Узагалі нічого не вдається. Вітер вихоплює клаптики моїх малюнків — тепер це переважно родинні портрети — з рук Фрая, який шматує їх один за одним. Малюнок, на якому ми вдвох із Джуд, він розриває навпіл, відокремлюючи її від мене.

Дивлюся, як вітер несе мене геть.

Дивлюся, як Фрай підбирається дедалі ближче до тих начерків, що спричиняються до моєї смерті.

Гупає кров у скронях.

І тут Зефір каже:

— Фраю, облиш. Його сестра каже, що він нормальний.

Це тому, що йому подобається Джуд? Вона подобається тепер майже всім без винятку, бо на дощі катається краще, ніж будь-хто з них, полюблєє стрибати зі скель і нічого не боїться, навіть білих акул-людожерів чи тата. А ще завдяки своєму волоссу: я, коли її малював, усі свої жовті олівці використав. Волосся в ней

сотні кілометрів завдовжки, і всім мешканцям Північної Каліфорнії доводиться пильнувати, аби не заплутатися в ньому, особливо дітлахам, пуделям і тепер іще цим серфодовбакам.

А ще в неї є цицьки, які вона дістала експрес-доставкою, слово честі.

Наймовірно: Фрай слухняно підкорюється Зефірові й кидає альбом.

З малюнка на мене дивиться Джуд — вона така сонячна, так мене розуміє. «Дякую», — подумки кажу їй я. Вона завжди мене рятує, і зазвичай це змушує ніяковіти, але не цього разу. Зараз усе як годиться.

(ПОРТРЕТ, АВТОПОРТРЕТ: «Близнята: Ноа дивиться в дзеркало, Джуд визирає з нього».)

— Ти ж знаєш, як ми з тобою вчинимо? — хрипко каже Зефір мені просто у вухо.

Він знову ввімкнув свою звичну вбивчу програму.

У його диханні забагато його. Забагато його на мені.

— Хлопці, будь ласка... — благаю я.

— «Хлопці, будь ласка», — передражнює мене Фрай пискливим дівчачим голосом.

У мене закрутило в животі. Чортів Бескід, другий за висотою, звідки вони збираються мене зіштовхнути, назву свою дістав не з доброго дива. Просто під ним гострі скелі й підступний чортений, який віднес твої тлінні зостанки просто в пекло.

Знову намагаюся вивільнитися із Зефірових лаписьк. І ще раз.

— Фраю, за ноги його тримай!

І майже три бегемотячі тонни Фрая як шубовснуть униз до моїх кісточок! Даруйте, але цього не станеться. Просто не станеться. Ненавиджу воду, бо, наймовірніше, я в ній потону й мене віднесе в Азію. А мені мій череп потрібен ціленьким. Розбити його — це все одно що вгратити кулею-бабою по будівлі якогось таємного музею, перш ніж бодай хтось побачить, що там усередині.

Отже, я починаю рости. Я росту, і росту, і росту, аж допоки не сягаю неба маківкою. Тоді я рахую до трьох і перетворююся

на схиленого берсерка, подумки дякуючи татові за те, що він змушував мене вчитися боротьби, за всі ті битви не на життя, а на смерть, під час яких він мав право використовувати лише одну руку, а я — усе що завгодно, але тато все одно вкладав мене навзнаки, бо він тридцять футів заввишки й зроблений із запчастин від вантажівок.

Але я його син, його величезний син. Я вихор, я навіжений Голіаф, я тайфун, обіпнутий шкірою. І тоді я звиваюся, і навсібіч роздаю стусани, і намагаюся вивільнитися, а вони все пробують мене наново скрутити, регочуть і повторюють щось на кшталт «Оце так схиблений!». Мені здається, що в Зефіровому голосі чути навіть якусь повагу, коли він каже: «Та не можу я його притиснути, він наче бісів вугор», — і це тільки змушує мене опиратися ще дужче; я люблю вугрів, вони електричні — тепер уявляю себе дротом під напругою, ущерть наповнений власним струмом, і смикаюся то туди, то сюди, відчуваючи, як їхні тіла намотуються покласти мене на лопатки, а я все рвуся на волю з їхніх лабетів; усі наші кінцівки переплетені, і голова Зефіра тепер притиснута до моїх грудей, а у Фрая, що вчепився в мене ззаду, наче сотня рук водночас, і всі ми один суцільний рух та плутаниця, і я загубився в ній, загубився, загубився, загубився, і саме тоді в мене з'являється підозра... саме тоді я розумію, що в мене стояк, немовірний просто стояк, і він упирається просто Зефірові в живіт.

Несосвітений жах охоплює мене. Намагаюся уявити найкрикавішу, найжорстокішу різанину мачете, — найефективніший засіб проти збудження, — але запізно. Зефір на мить завмирає, а потім зістрибує з мене.

— Що в біса?..

Фрай перекочується й стає навколошки.

— Що сталося? — видихає він.

Я вже відкотився якнайдалі, сів, підтягнувши коліна до грудей. Звестися поки що я не можу — а що, як там досі «показує на дванадцяту»? — тож усі сили нині йдуть на те, аби не розпла-

катися. Нудотне відчуття, ніби тхір якийсь риє собі нори в кожному куточку мого тіла, поки я востаннє дихаю у своєму житті. Навіть якщо вони не вколошкують мене просто тут і зараз, сьогодні ввечері всі на пагорбі вже будуть у курсі того, що тут тільки-но сталося. Тож я можу з тим самим успіхом зараз ковтнути підпалений динаміт і сам кинутися з Чортового Бескиду. Це ж гірше, це набагато гірше, ніж якби вони побачили якісь дурні малюнки.

(АВТОПОРТРЕТ: «Похорон у лісі».)

Утім Зефір мовчить. Стоїть собі, наче вікінг, тільки-от якийсь дивний, ще й наче заціпило йому. Що це з ним таке?

Я що, знешкодив його силою думки?

Ні.

Він махає кудись у бік океану й каже Фраєві:

— Та дідько з ним. Бери дошку й ходімо звідси.

Полегшення накриває мене з головою. Чи можливо таке, що він не відчув? Ні, дурня: у мене там дубом стояло, і Зефір аж відсахнувся від мене, геть очманілій. Він і досі очманілій. То чому мене зараз не дражнять дупопедрильним Булькою? Через те, що йому подобається Джуд?

Фрай кругить пальцем біля скроні.

— Кебета тут у когось з'їхала, без варіантів, — каже він Зефірові. — Начувайся, Булько.

Це вже мені. Він зображає мое падіння з Чортового Бескиду своїм здоровезнім, ніби боксерська рукавиця, ручиськом.

Отак усе й завершується. Вони рушили назад на пляж.

І поки ці неандертальці не передумали, я кидаюся до альбома, хапаю його під пахву, а тоді, не озираючись, швидко йду в хащі, наче людина, у якої не тримтіть серце, в очах не міняться слози, наче я не почиваюся так, ніби мене щойно викарбували в людському світі.

Опинившись на галевині, я мчу, наче гепард; гепарди за три секунди здатні розганятися від нуля до ста двадцяти кілометрів за годину — і я вмію майже так само. У сьомому класі я посів

четверте місце в змаганнях із бігу на швидкість. Я вмію розрізати повітря й зникати в ньому; саме так я й роблю, аж поки не опиняюся якнайдалі від них і від того, що сталося. Принаймні я не комаха-одноденка. У самців одноденок аж по два члени — ото їм морока! Я от уже через свій один маю половину життя проводити під душем з усякими думками, позбутися яких неспроможний, хоч як намагаюся, тому що мені дійсно, дійсно, дійсно подобається думати про це. Страшенно подобається.

Діставшись до струмка, стрибаю з каменя на камінь, допоки не знаходжу непогану печеру, де можна протягом найближчої сотні років просидіти, споглядаючи за тим, як сонце купається в стрімкій воді. Має бути якийсь горн, чи гонг, чи щось інше, щоб розбудити Бога. Бо мені конче треба перемовитися з ним кілько-ма словами. Точніше кажучи, у мене до нього два слова: «ЯКОГО ДІДЬКА?!»

За деякий час, не діставши, як завжди, жодної відповіді, я ви-ймаю із задньої кишені вугільні олівці. Якимось чином вони спромоглися пережити нещодавне випробування. Сідаю й розгортаю альбом. Замальовую чорним цілу порожню сторінку, потім іще одну і ще. Я так тисну, що олівці ламаються один за одним, я використовую їх аж до накоренка — так, що починає здаватися, ніби чорнота просто з моїх пальців, з мене самого тече на папір. Я замальовую альбом до останньої сторінки. Це забирає кілька годин.

(СЕРІЯ МАЛЮНКІВ: «Хлопчик у коробці з темрявою».)

Наступного дня під час вечері мама оголошує, що сьогодні по обіді з нею в машині їхала бабуся Світвайн і що вона дещо переказала нам із Джуд.

От тільки бабуся померла.

— Нарешті! — вигукує Джуд, відкинувшись на спинку стільця. — Вона ж обіцяла мені!

За три місяці до того, як бабуся померла вві сні, вона пообіцяла Джуд: якщо дійсно буде їй потрібна, то примчить тієї самої миті. Джуд була її улюбленкою.

Мама всміхається моїй сестрі й кладе руки на стіл. Я також, але потім розумію, що наче відзеркалюю її, тож прибираю їх на коліна. Мама заразлива.

До речі, деякі люди ну просто достеменно з іншого світу, і мама саме до них і належить. Докази цього я збираю вже кілька років. Але детальніше про це згодом.

А зараз, зараз її обличчя світиться й мерехтить, поки вона описує обставини подій, розказує, як спочатку в автівці з'явився аромат бабусиних парфумів.

— Ви ж пам'ятаєте, як ці пахищі потрапляли в кімнату раніше, ніж вона сама?

Мама театрально тягне носом повітря, наче кухня також наповнилася цим густим квітковим ароматом. Я теж театрально тягну носом. Джуд театрально тягне носом. Усі в Каліфорнії, Сполучених Штатах, на планеті Земля театрально тягнуть носами.

За винятком тата. Він прочищає горло.

Тато на таке не ведеться. Бо він артишок. Саме так його називала власна мати, бабуся Світвайн, яка ніколи не розуміла, як вона змогла привести на світ і виховати такий чортополох. Я-от теж не можу цього збагнути.

Чортополох, який вивчає паразитів, — без коментарів.

Я дивлюся на нього, на його засмагу, наче в рятувальника на пляжі, на м'язи, на зуби, що сяють у темряві, на його сяйливу нормальність, і в мене аж кров у жилах холоне: а що, як він дізнається?

Зефір поки що й словом не обмовився.

Ви, либонь, не в курсі, бо я єдина людина у світі, яка знає про це, але довбак — офіційна назва члена в кита. А член блакитного кита... Майже два з половиною метри завдовжки. Повторюю: ДВА З ПОЛОВИНОЮ МЕТРИ-И-И-И-И-И-И! І от саме так я й почиваюся після того, що сталося вчора.

(АВТОПОРТРЕТ: «Конкретний довбак».)

Еге ж.

Але інколи мені здається, що тато підозрює.

Інколи мені здається, що підозрює навіть тостер.

Джуд під столом дає мені стусана ногою, щоб я відволікся нарешті від солонки, на яку, виявляється, витріщаюся. Вона киває на маму, що сидить із заплющеними очима, приклавши долоні до серця. А потім — на тата, який дивиться на маму так, наче її брови з'хали до підборіддя. І ми всі збентежено вибалушилися одне на одного. Прикушую щоку, аби не розреготатися. І Джуд також — вмикає сміху в нас спільній. Притискаємося одне до одного ногами під столом.

(СІМЕЙНИЙ ПОРТРЕТ: «Мама спілкується з мерцями за вечерею».)

— Ну? — квапить її Джуд. — То що переказала бабуся?

Мама розпліює очі, підморгує нам, а потім заплющує очі знову й далі каже тим самим голосом, яким зазвичай розмовляють на спіритичних сеансах:

— Отже, я вдихнула ці квіткові пахощі й тоді помітила якесь мерехтіння...

Вона змахує руками, наче шаликом, повною мірою використовуючи мить. От саме тому мама так часто здобуває нагороду «Викладач року», адже всім постійно кортить опинитися з нею в одному фільмі. Ми подаємося вперед, чекаючи на її наступні слова, на продовження Послання Згори, але тут її перериває тато, який додає в цю атмосферу своє занудство.

Його викладачем року не визнавали ніколи. Жодного разу. Без коментарів.

— Люба, дуже важливо пояснити дітям, що все це метафора, — каже тато, виструнчуючись на стільці й пробиваючи головою стелю.

На більшості моїх малюнків він такий величезний, що навіть не вміщується на аркуші, тому голови в нього намальованого зазвичай немає.

Мама зводить очі, пожвавлення з її обличчя зникає, наче й не було.

— Річ у тім, Бенджаміне, що це не метафора. — Раніше завдяки татові в мами світилися очі, тепер він змушує її скреготіти зубами. Не знаю, чому це так. — Мої слова слід розуміти абсолютно буквально, — чи то каже, чи то скреточе зубами вона. — Я маю на увазі, що наша незрівнянна бабуся Світвайн, що спочила з миром, сиділа поруч зі мною в машині. Що незрозумілого? — Мама всміхається Джуд. — Вона мала просто приголомшликий вигляд в одній із цих своїх розмай-суконь.

Розмай-сукні — це був бабусин улюблений стиль одягу.

— Отакої! А в якій саме сукні, у блакитній?

Те, як Джуд про це питав, змушує мене відчути несподіваний гострий біль за ней.

— Ні, у тій, що з маленькими помаранчевими квіточками.

— Ну, звісно, — каже сестра. — Просто ідеальне вбрання для привидів. Ми з нею обговорювали, що вона вдягатиме після смерті.

Я розумію, що мама все це вигадала, бо Джуд і досі страшенно сумує за бабусею. Коли все мало от-от завершилось, сестра майже не відходила від її ліжка. Тоді, уранці, мама так і знайшла їх: вони трималися за руки, одна спала, а друга була мертвa. Як на мене, це просто неймовірно лячно, але я про це не розводжуся.

— Тож... — зводить брову Джуд. — Що вона переказала?

— Знаете, про що я mrію? — Тато втручається в розмову, пихкаючи й форкаючи, тому ми так і не дізнаємося, напевне, що там нам за послання передали. — Я mrію, щоб ми нарешті оголосили засідання Правління Нісенітниць завершеним.

Знову за рибу гроші. Правління, яке він має на увазі, започаткували, коли бабуся переїхала до нас. Тато — науковець, тому він наказав нам ділити на десять усі ті забобони й дурниці, про які верзла його мати. А бабуся наказала нам не слухати її сина, бо він артишок, а поділити на десять купчик сіль і кидати її через ліве плече, аби чортам втрапило в очі.